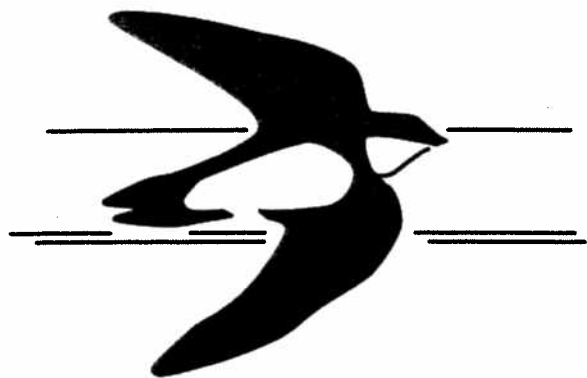

«HET BRUIJSEL»

VOGELWACHT

UDEN E.O.

VOGELWACHT UDEN E.O.

- Voorzitter** : Peter Wienbelt
Den Brier 112, Uden
Tel.: 0413-268198
- Secretaris** : Jan-Willem Hermans
Broekmorgen 28, Uden
Tel.: 0413-269804
- Penningmeester** : Bart Gevers
Hoorstraat 6, Uden
Tel.: 0413-260613
- Bestuursleden** : Pieter van der Voort en Jan van Bergen.
- Bank** : Rabobank Uden rek.nr.: 15.49.30.989
Gironummer bank: 1096522

“HET BRUUIJSEL”

Een orgaan van Vogelwacht Uden e.o.

- Redactie** : Margreet Hoefnagels, Anita van den Acker, Rianne de Groot, Jan-Willem Hermans, John Hermans, Jos Welte, Aad van Toor en Peter Noy.
- Redactieadres** : P.K. Noy
Eikenwal 186, Uden
Tel.: 0413-251691
- Tekeningen** : Archief en tijdschriften.
- Typewerk** : Rianne de Groot en Anita van den Acker.
- Omslag** : TGO Ontwerp Reklame Drukwerk Uden
Tel.: 0413-265554
- Druk/Verspreiding** : Wim Hoefs en Theo Thijssen.
(met medewerking van Basisschool “Het Schrijverke”)

“HET BRUUIJSEL” verschijnt 4x per jaar in een oplage van 125 exemplaren

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar schriftelijk toestemming voor hebben gegeven.

Het Bruujsel, nummer 3, 1996

Inhoudsopgave	Redactie	1
Mededelingen Redactie	Margreet Hoefnagels	2
Mededelingen Bestuur	Jan-Willem Hermans	3
Herfstexcursie Schiermonnikoog 1996:		
Inleiding	Peter Noy	4
Zaterdag, 12 oktober	Jo Diks	4
Zondag, 13 oktober	Jan Verhoeven/ Henk van den Acker	5
Maandag, 14 oktober	Aad van Toor	6
Dinsdag, 15 oktober	Cor van Bree	7
Woensdag, 16 oktober	Jan van den Tillaart	8
Waargenomen vogels Schiermonnikoog	Jan Verhoeven	10
Wetenswaardigheden		
In gesprek met ... Tinie van den Elsen	John Hermans	11
Bijzondere Waarnemingen	Margreet Hoefnagels	12
Vervolg op de Velduil & Sperwer-melding	Peter van de Braak	14
Jaarverslag Taakgroep Uilen 1996	Jan-Willem Hermans	15
	John Hermans	16
Iventarisatie Maashorst 1996:		
Inleiding	Frank van Kalleveen	17
Impressie inventarisatie door	Liesbeth Verkaar	18
Impressie inventarisatie door	Tinie van de Elsen	19
Verslag Oeverzwaluwen 1996		
Aan alle vogelvrienden!	Jan Verhoeven	20
Excursie Oostvaardersplassen	Ton Derks	21
Vrijwilligerswerk, je beste tijd in de vrije natuur!	Don-A van Bergen	22
Vogeltrekteldag 1996	Willem Peters	24
Advertenties	Jan-Willem Hermans	26
	Redactie	27

Mededelingen Redactie

Nummer drie ligt nu in jullie handen. En onder de goede leiding van Peter worden het er volgend jaar weer vier. We zijn weer op de goede weg. Dat geldt ook voor de verhalen in dit blad. Natuurlijk wordt er volop verslag gedaan van een koude, maar heel gezellige herfstexcursie bij Els op de Wadden. Vijf verschillende mensen hebben hun indrukken voor ons op papier willen zetten. Volgens hen waren het weer heel gezellige en vogelrijke dagen op Schiermonnikoog. De man met wie ik in gesprek ging heeft ook zelf een stukje geschreven. Waarover? Zoek in de inhoud naar de naam Tinie van de Elsen!!

Einde jaar: verslagen-tijd: jaarverslag van de Taakgroep Uilen door John Hermans; verslag van de oeverwaluwen 1996 door Jan Verhoeven; een verslag van de Vogeltrekteldag 1996 door Jan-Willem. Voorts enkele leuke impressies van hoe het gegaan is met de inventarisaties op de Maashorst voor Staatsbosbeheer door Liesbeth Verkaar, Tinie van de Elsen en ... een uitnodiging door Frank van Kalleveen! Hoe ging het trouwens verder met de velduil van John Hermans? Lees het vervolg verderop in dit Bruujssel.

Krijgen we ook een soap rond de sperwer die op 27 oktober jl. gevonden is??? Ook Ton Derks van het Hemelrijk heeft een interessante aanbieding voor Vogelwachtleden! Vrij recent is een groep van ca. 15 personen op excursie naar de Oostvaardersplassen geweest. Don-Alexander van Bergen vertelt hoe dit verlopen was.

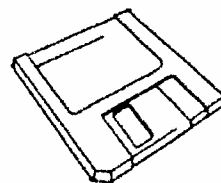
En dan de vaste rubrieken: de mededelingen van het bestuur door Jan-Willem Hermans. Broer John heeft weer wat wetenswaardigheden opgediept uit de bladen. Peter van de Braak heeft misschien wel heel Bijzondere Waarnemingen, terwijl Willem Peters van het V.L.U. de activiteiten voor de komende maanden onder de aandacht wil brengen. Ikzelf ben in gesprek geweest met een bijzondere man Tinie van de Elsen, die zo graag zijn belevenissen met vogels zou delen met meer mensen van onze club. Laat je neus eens zien op een activiteit. Hij komt zeker gezellig met je buurten!

Namens de Redactie wensen wij iedereen Prettige Feestdagen en een gezond en vogelrijk 1997!

Margreet Hoefnagels

KOPIJ OP DISKETTE!

Een groot deel van de kopij voor het Bruujssel wordt aangeleverd als "uitgeprinte tekst". Wij willen u vragen om, indien mogelijk, deze tekst **op diskette aan te leveren**. U doet ons daarmee een groot plezier, omdat wij daardoor de kopij gemakkelijker kunnen verwerken.

Enkele richtlijnen zijn hierbij van belang:

- Bestandsopmaak bij voorkeur in WordPerfect 5.1 (DOS).
- Geen opmaak-aanwijzingen in tekst plaatsen.
- Maak bij opsommingen e.d. altijd gebruik van de "inspringfunctie" (functietoets F4).
- Diskette van naam voorzien, zodat wij uw diskette kunnen retourneren.

Mocht u vragen hebben omtrent het bovenstaande, neem dan contact op met Peter Noy, telefoon 0413-251691

Mededelingen Bestuur

Excursies 1997

De jaaragenda is weer verstuurd aan iedereen. Ook nu weer hebben we elke maand een excursie naar een natuurgebied op het programma staan. De ene keer is dat dichtbij, de andere keer wat verder van huis. We proberen altijd leuke gebiedjes te vinden. Weet u zo'n gebied, neem dan contact op met Jan van Bergen of Bart Gevers.

Bestemmingsplan buitengebied

De gemeente Uden is samen met Veghel en Boekel bezig om het bestemmingsplan buitengebied opnieuw vast te stellen. Het huidige bestemmingsplan is zo'n 30 jaar oud. In het bestemmingsplan staat vermeld welke gebieden voor natuur, landbouw, verbindingsszone's e.d. in aanmerking komen. Het vaststellen van dit plan is dus belangrijk. Wanneer bijvoorbeeld op de kaart een bosgebied niet de juiste status krijgt toebedeeld, dan wordt het letterlijk vogelvrij verklaard!. Ook de "groene verenigingen" in het gebied worden gelukkig betrokken in de plannen. Voor de Vogelwacht zit Willem Peters in de klankbordcommissie. Mochten er ontwikkelingen op dit gebied zijn, houden we jullie uiteraard op de hoogte.

Groenhoeve

Het bestuur van de Groenhoeve wordt gevormd door leden van de drie verenigingen die de Groenhoeve destijds hebben gebouwd. De vertegenwoordigers van de Vogelwacht in genoemd bestuur zijn Theo Thijssen en Simon Koopmans. Simon heeft na zes jaar trouwe dienst bedankt. Gelukkig hebben we een andere kandidaat gevonden voor de opvolging van Simon. Johan van Roosmalen zal ons in het bestuur van de Groenhoeve vertegenwoordigen. Succes Johan en bedankt Simon voor je bewezen diensten!

Namens het Bestuur van de Vogelwacht wensen wij iedereen Prettige Kerstdagen en een voorspoedig en gezond 1997!!

Jan-Willem Hermans

Herfstexcursie Schiermonnikoog 1996

Inleiding

Dit jaar was Schiermonnikoog uitverkoren om gedurende een vijftal dagen, onderdak te bieden aan zeventien enthousiaste Vogelwachters uit Uden. Zaterdagmorgen 12 oktober jl. stonden: Henk van den Acker, Maria Bekx, Jan van Bergen, Cor van Bree, Piet en Jo Diks (+ Janneke één dag), Tinie van de Elsen, Jan-Willem Hermans, John Hermans, Simon Koopmans, Peter Noy, Jan van de Tillaart, Aad van Toor, William van der Velden, Jan Verhoeven, Ad van Wanrooy en Peter Wienbelt op de Udense markt om van daaruit met vijf auto's richting Lauwersoog (Friesland) te vertrekken. Helaas waren Pieter van der Voort en Mark Poulussen vanwege familieomstandigheden verhinderd. Zoals we gewend zijn was ook dit jaar alles weer perfect georganiseerd. De overtocht, fietshuur, bagagevervoer, de jeugdherberg, alles liep weer op rolletjes. Het enige wat we hoefden te doen was "vogels kijken". Die zaten er dan ook met duizenden tegelijk, waaronder een aantal bijzondere soorten. Jo, Jan V., Aad, Cor en Jan vd T. hebben hun uiterste best gedaan om hun impressies aan het papier toe te vertrouwen. Volgend jaar is Ameland weer aan de beurt (of vindt de organisatie een geschikt onderkomen op Vlieland?). Rest ons Pieter van der Voort en Peter Wienbelt te bedanken voor de uitstekende organisatie.... en wij hopen dat Pieter er volgend jaar weer bij kan zijn !!!

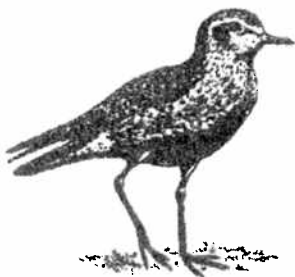
Namens de excursiegangers,
Peter Noy

Verslag Schiermonnikoog ... door Jo

Zaterdag, 12 oktober 1996

Peter Noy, (zoon van mijnheer Noy van de Paulusschool, de school waar de kinderen nog echt leerden), vroeg mij om een verslag te maken van de eerste dag van de vogelexcursie naar Schiermonnikoog.

Aangezien er op zo'n eerste dag weinig spectaculaire dingen gebeuren omdat de dag grotendeels aan de reis opgaat, ben ik zo vrij om gewoon wat indrukken weer te geven van de totale excursie.

De groep bestond voornamelijk uit vogelaars, er waren maar twee vogelaarsters (bestaat dat woord, Peter?) bij, Maria en ondergetekende.

Het moet echter gezegd: "De mannen waren bijzonder aardig voor ons". We hebben zelfs niet een keer een kopje naar de keuken hoeven te brengen. Dus mannen: "Vogelveer (pluim) op de hoed". Wij willen nog wel eens vaker mee met jullie. Hopelijk heeft Maria dan niet zo'n last van haar voeten.

De mannen waren trouwens minstens net zo goed in het maken van rake opmerkingen als in vogels determineren. Het leek soms puur om de gevatheidsprijs te gaan. Niet altijd (meestal niet) geschikt voor onder de kerstboom maar wel zeer geestig.

Ik weet nu ook hoe ik Bruur en Bruur Hermans uit elkaar kan houden. Bruur die wel een bril heeft, heeft geen vrouw, en Bruur die wel een vrouw heeft, heeft geen bril.

Als dat niet duidelijk is uitgelegd dan weet ik het ook niet meer. De bruurs zijn trouwens ijzersterk in het moppentappen, alhoewel Cor, de nieuwe vogelaar, echt de "toptapper" is. Zo'n timing en zulke voordracht, dat is echt uniek. Daar heeft hij meteen zijn territorium mee veroverd.

Trouwens, wie Jan, aan de koe die op zijn fiets pastte, heeft horen vragen: "Kunde gij ok koken?" moet dat niet gek vinden. Nadere uitleg hierover is te verkrijgen.

Wat me trouwens opviel is het feit dat de vogelaars als ze alleen zijn, of als ze denken dat zij degenen zijn van de groep die er het meest vanaf weet, veel meer "vreemde" vogels zien, en veel sneller in het thuisbrengen ervan, dan wanneer er vogelaars bij zijn waarvan ze denken dat die beter zijn dan zij.

De plaatselijke middenstand zal het trouwens wel jammer vinden dat de vogel(aar)s weer gevlogen zijn. Hun omzet is in die dagen spectaculair gestegen. Maar laten zij gerust zijn, over een paar jaar komen ze weer terug, en tot zolang, moeten ze er door de enorme inkomsten van deze excursie, tegen kunnen.

Korte samenvatting van de excursie: "Iedere vogel(aar) zingt (en spreekt) zoals hij gebekt is" en dat is zeer de moeite waard om mee te maken.

Jo Diks-Fransen

Verslag Schiermonnikoog ... door Jan en Henk

Zondag, 13 oktober 1996

Zondagmorgen na het ontbijt gingen we op de fiets richting Kobbeduinen om daar te vogelen, maar de mist die hardnekkig was gooide roet in het eten. Toch een groenpootruiter gehoord. Na een eind lopen gingen we onze fietsen pakken richting wad. Zo tegen een uur of twaalf trok de mist op en het werd prachtig weer. Vele grote troepen steltlopers op het wad. Onder andere de bonte strandloper, kanoet, kluut, smienten, rotganzen, schol-eksters. Na een tijd op het wad gekeken, gingen we met zes man naar de Westerplas. Verschillende soorten eenden en vinken, kepen en spreeuwen vlogen over. Even later liep Henk naar het wad terug en een tijdje later kwam Henk terug met drie nieuwe soorten voor de lijst, en wel bok, middelste zaagbek en krombekstrandloper. Wij hadden nog twee roodhalsfuten gezien.

Toen we alles gezien hadden fietsten we om de Westerplas richting bunker. Onderweg kwamen we andere van ons tegen die de zwartkop hadden gezien. Bij de bunker was niet zo veel te zien. Om een uur of vijf gingen we richting herberg om de inwendige mens een beetje te versterken. Na het avondeten onder het genot van een kopje koffie werd de vogellijst ingevuld. De stand op dat moment was 94 soorten. 's Avonds gingen we met zijn allen naar de Akbar, waar het gezellig toeven was. Hier werd menig glas bier naar binnen gewerkt; voor een enkele werd het teveel en werd 's nachts met ondersteuning van William

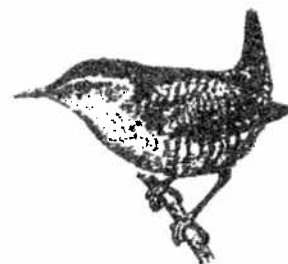
naar zijn kamer gebracht. Ook wij gingen mee naar de herberg en gingen slapen. Zo kwam een eind aan een mooie dag. Met de hoop op een heldere, goede morgen. Wat voor sommigen onder ons niet mee viel.

Jan Verhoeven/Henk van den Acker

Verslag Schiermonnikoog ... door Aad

Maandag, 14 oktober 1996

Het TV-weerbericht van gisteravond heeft voor maandag mooi weer beloofd en wel 21 graden Celsius voor het vasteland en 18 graden Celsius voor het waddengebied. Na weer een prima ontbijt werd voor de herberg de traditionele groepsfoto gemaakt. Blijkbaar dacht iemand aan zijn ellendige diensttijd want gelijk klonk het bekende commando: "opstellen in rotten van drie". Toen John de foto aanbood tegen een zeer hoge prijs werd hij bijna door Jan Verhoeven in de tang genomen, waarop John de prijs liet dalen in een tempo dat wordt gehanteerd op bijvoorbeeld de bloemen- en visveilingen. Een voorstel om vandaag met Jan op pad te gaan ontlokt een gevatte opmerking: als we dan maar niet vér hoeven. De groep viel echter in kleinere groepjes uiteen; ons groepje werd gevormd door de twee Peters, John, Jan-Willem, Simon en Aad. Toen was het tijd om te gaan vogelen. Een prachtig, smal laantje recht tegenover de ingang van ons onderkomen zorgde voor een paar verrassingen: van zeer dichtbij konden we het vuurgoudhaantje observeren en verder de heggemus, groenling, winterkoning e.a. Prachtig om te zien!

De zon liet op zich wachten en toen de Griik in zicht kwam werd besloten tot de eerste koffiestop. Op mijn woord: nauwelijks een uur na een uitgebreid ontbijt gingen warme sausijzenbroodjes en gebak met slagroom vlot naar binnen. De rest van de morgen werd er flink gewandeld en gevogeld. Je komt er dan vanzelf achter dat een klein eiland erg groot kan zijn! Ook de flora was volop in de aandacht: slangekruid, watermunt, valeriaan, zeekraal, aardappel- en berkenboleet en heel veel eikenvaren. Jan-Willem vertelde dat eikenvaren in de Maashorst slechts op twee plaatsen voorkomt. Ik voel altijd veel bewondering voor mensen die zoveel van de natuur weten en die hun kennis ook aan anderen meedelen. Rond 13.00 uur brak eindelijk de zon door en was het tijd voor de lunch. Zittend en liggend aan de rand van het fietspad werden de boterhammen verorberd. Onder genot van een stralende zon, een prachtige straalblauwe hemel en het geluid van een rustige branding op de achtergrond werd begonnen aan de middagwandeling. Simon, goed opgeknapt door een geslaagde operatie, kon het tempo goed volgen, gezien zijn probleem in voorgaande jaren en felicitatie waard. Op een gegeven moment meende John heel ver in een grasgebied een smelleken te zien. Hij, Jan-Willem en Aad gingen over het schrikkeldraad op de vogel af. Na een flink eind lopen ging het smelleken op de wieken om ons als beloning een "redelijk duidelijk" vliegbeeld te tonen. Een bijzondere waarneming. Een vlucht grauwe ganzen, eindelijk ook een holenduif, tig keer een vrouwtje blauwe kiekendief, en net zo vaak een sperwer droegen bij tot een geslaagde observatie. aan het einde van de middag werd besloten nog even "de oude haven te doen". Hier haakten Peter Noy en Simon af om alvast naar de herberg te gaan. Peter, attent als altijd, bedankte de rest van de groep voor "de slappe klots van vandaag".

Bij de haven gaven steenlopers volop gelegenheid tot fotograferen. Daarna werd er aan het einde van pier "geroest", wat mij onwillekeurig deed denken aan het eerste deel van een gedicht van Bert Voeten (Breda) uit: Menselijkerwijs.

*Op de tong van het land
zitten de oude mannen
warmte te eten. Hun vel
droomt zich glad en vast.
Hun dunne halzen slikken.*

Om de inspanning van vrijwel de hele dag lopen te boven te komen werden de kelen gesmeerd op een zonovergoten terrasje.

In de herberg konden we de maag vullen met een aantal borden nasi. Het was een prachtige dag.

's Avonds las ik aan de muur van de eetzaal een gedicht dat het vrije vakantiegevoel dat je op het eiland krijgt omschrijft.

*Geen klok die je dwingt te haasten,
Geenfoon of fax om op je plicht te wijzen,
Geen blikken die de hoek om komen razen,
In plaats daarvan wind, water, vogels, bos, duiven en hazen*

Aad van Toor

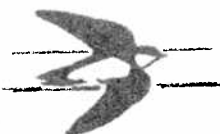
P.s.: Een kleine bijdrage aan de natuur kan je eenvoudig geven door tijdens het tanden poetsen en scheren de kraan dicht te draaien.

Verslag Schiermonnikoog ... door Cor

Dinsdag, 15 oktober 1996

Bij deze maak ik van de gelegenheid gebruik om mij voor te stellen. Ik ben Cor van Bree, getrouwd met Henny en wij hebben twee kinderen, Lieke en Dirk. Wij wonen in Volkel, waar ik ook geboren ben. De natuur en het behoud daarvan heeft onze aandacht en interesse, vandaar dat wij ook lid zijn van het IVN. Op dit moment ligt het accent op vogels, maar ik wil mij na verloop van tijd ook zeker gaan bezighouden met de natuur in zijn algemeenheid.

Het was acht uur in de morgen. Peter gaf toestemming om de lamp aan te maken zodat iedereen gedwongen werd om wakker te worden. Het was een drukte tussen al die stapelbedden en bij de wastafels, maar om half negen was iedereen aan het ontbijt, behalve Maria. Later bleek dat ze nogal veel last had van haar enkel en dat ze besloten had die dag het wat rustiger aan te doen. Jan en Henk gingen wandelen en de rest vertrok op de fiets. Het was bewolkt en heilig en met 10 graden een beetje fris. We fietsten door het dorp richting westen naar de duinen waar we een Buizerd en een Sperwer zagen. Bij de vuurtoren hebben we de fietsen gestald en een wandeling gemaakt naar het strand waar nog niet zoveel te zien was. Tussen het Westerhofpad en het Jacobspad hebben we ons laten afscheiden van de rest. Die dag zijn we verder met zijn vieren geweest. Jan van Bergen, Ad van Wanrooy, Tinie van de Elzen en ik. Op het Jacobspad zagen we wat zangvogels en Jan gaf me uitleg over de verschillende vliegbeelden van deze zangers.

Toen we op het punt stonden om door te fietsen zagen we plotseling het vrouwtje van de Blauwe Kiekendief in de V-vlucht de duinen afspeuren. Een prachtige waarneming. Verder gefietst via het aangeplante dennenbos ten noord/oosten van het dorp. In het bos aangekomen konden we genieten van de Goudhaantjes en de Vuurgoudhaantjes. Ook de Grote Bonte Specht liet zich goed zien. We waren mooi op tijd bij de visboer, en het duurde niet lang of het werd een beetje druk bij de viskraam.

Na de middag gingen we richting Westerplas op zoek naar het Baardmannetje, die verblijven in de dikke rietkraag rondom het meer. Half op het duin aan de rand van de plas had Jan zijn telescoop opgezet. Het Baardmannetje konden we niet goed zien doch door de telescoop konden we een vissende Aalscholver, de Smient, Wintertaling en de Dodaars goed van dichtbij bekijken. Van de Westerplas naar de oude haven is maar een klein stukje fietsen. Daar zagen we op het wad een Middelste Zaagbek. Deze was zo ver weg dat we er niet zeker van waren of het nu een mannetje of een vrouwtje was. Het werd donker en het dreigden te gaan regenen, tijd voor een kop koffie in een van de vele restaurants in het dorp.

Weer terug op het wad had het tij zich gekeerd en de vele wadvogels deden zich te goed aan wat de zee die dag weer gebracht had. De Wulp, Bonte Strandloper, Rosse Grutto, Grutto, Tureluur, Groenpootruiter, en de Zwarte Ruiter prikten gaatjes in het wad. Een Aalscholver stond op een paal in de zee om zijn verenkleed te laten drogen. Achter de waddendijk in een weiland zat een grote groep Brandganzen, die van tijd tot tijd een keer rond vlogen. We fietsten door de duinen terug waar we nog een keer het Blauwe Kiekendief vrouwtje zagen.

Om 18.00 uur waren we terug bij de jeugdherberg, even snel douchen en voor het eten nog vlug een pilsje pakken dan smaakt het eten veel lekkerder. Kwart voor zeven klonk de bel door de gang, aanvallen, de wortelenstampot liet zich goed smaken. Tijdens het eten werd nog druk verteld wie, wat, waar, gezien had, maar na het eten werd door Jan Verhoeven de puntjes op de i gezet. In de herberg was een kleine bar die was om tien uur dicht dus toch maar even naar de Akbar. Daar hebben we de dag afgesloten en volgens mij ook nog een stukje van de woensdag meegenomen maar dat weet ik niet meer.

Wat ik wel weet is dat het een leerzame en gezellige excursie is geweest en dat ik veel zin heb om volgend jaar weer van de partij te zijn.

Cor van Bree

Verslag Schiermonnikoog ... door Jan

Woensdag, 16 oktober 1996

Hoe laat ik vannacht in bed lag weet ik niet meer, maar ik word bijna spontaan wakker. Boven mij op het stapelbed ligt William nog te snurken, en in de slaapzaal hangt meer lucht dan er eigenlijk in kan. Volgend jaar toch maar eens 'n determinatietabel maken van al de verschillende luchten en geluiden in een slaapzaal van de Vogelwacht.

Achter mij hoor ik zelfs iemand dat zijn onderbroek niet zoveel lucht niet eens in een wasmachine past. Na wat gewas en gedouche en een goed verzorgd ontbijt (met een eitje) toch maar op pad voor onze laatste dag van de waddenexcursie met William, Henk en Jan. Waar zullen we toch eens naar toe gaan want we hebben het idee dat we elk plekje op Schiermonnikoog al doorkruist hebben. Op de fiets naar het oosten van het eiland, misschien toch nog een klapekster scoren, maar helaas, wel veel graspiepers enkele veldleeuwerikken en een lichte buizerd. Nog even het strand op bij paal 6 waar we nog een kleine jager wat eiders en een zeehond zien.

We besluiten om maar richting jeugdhoeve te fietsen om onze spullen weg te brengen en van daaruit snel naar de vissent te rijden waar blijkbaar heel de Vogelwacht hetzelfde over dacht. Na een heerlijk lekkerbekje en 1 meter friandol voor Jan gaan we onze fietsen inleveren, om van daaruit naar de boot te wandelen.

Aan de wadkant zat 'n meisje wat aantekeningen te maken van soorten vogels en hun gedrag in verband met haar studie. Na wat aanvullingen en correcties onzerzijds, vooral Henk bemoeide zich daar mee gaan we langs het wad verder. We zien nog een oeverpieper (donkere poten) langs de waterkant. Eijna bij de haven aangekomen toch nog 'n verrassing en wel zes sneeuwgorzen die ons uitwaaien of vliegen. Dit was de 106e soort van de waddenexcursie. Niet slecht want mijn ogen doen er nog zeer van. Als ik nog een paar dagen langer hier zou blijven zou een operatie nodig zijn om de vergroeiing van mijn ogen en verrekijker ongedaan te maken. Moe en voldaan stappen we op de boot die ons naar het vaste land brengt. In de waddenzee tellen we onderweg ook nog zes zeehonden, "made en help" bij Pieterburen. Vanuit Lauwersoog nemen we afscheid van de rest van de Vogelwacht en rijden met chauffeur Jan (nieuwe auto) veilig naar huis. Anita heeft thuis, afgelopen weekend, de kerkullen weer gehoord dus wie weet.

Al met al was de waddenexcursie weer de moeite waard en hopelijk tot volgend jaar. Organisatie bedankt!!

Jan van de Tillaart

Waargenomen vogels Schiermonnikoog 1996

In bijgaande tabel vindt men een opsomming van de vogelsoorten, zoals deze door de excursiegangers tijdens het verblijf van 12 t/m 16 oktober jongstleden op het waddeneiland gezien en/of gehoord zijn. Dit jaar bleven we steken op een totaal aantal van maar liefst 107 soorten, wat niet slecht genoemd mag worden. De voorgaande excursie naar Schiermonnikoog (1993) noteerden we 117 soorten (in 1991: 115 soorten).

Enkele opvallende vogelsoorten die onderstaande tabel sieren zijn: Waterral, Jan van Gent en vele Baardmannetjes bij de Westerplas!. Helaas hebben we ook ditmaal de velduil niet waargenomen.

Jan Verhoeven

01. Roodkeelduiker	39. Bontbekplevier	77. Tapuit
02. Fuut	40. Goudplevier	78. Merel
03. Roodhalsfuut	41. Zilverplevier	79. Kramsvogel
04. Dodaars	42. Kievit	80. Koperwiek
05. Jan van Gent	43. Steenloper	81. Zanglijster
06. Aalscholver	44. Drieteenstrandloper	82. Zwartkop
07. Blauwe reiger	45. Kanoet	83. Tjiftjaf
08. Kleine zwaan	46. Krombekstrandloper	84. Goudhaan
09. Kolgans	47. Bonte strandloper	85. Vuurgoudhaan
10. Grauwe gans	48. Wulp	86. Baardman
11. Rotgans	49. Regenwulp	87. Matkop
12. Brandgans	50. Grutto	88. Pimpelmees
13. Bergeend	51. Rosse grutto	89. Koolmees
14. Smient	52. Tureluur	90. Zwarte mees
15. Wilde eend	53. Zwarte ruiter	91. Staartmees
16. Krakeend	54. Groenpootruiter	92. Boomkruiper
17. Pijlstaart	55. Watersnip	93. Spreeuw
18. Slobeend	56. Bok	94. Ekster
19. Wintertaling	57. Kleine jager	95. Kauw
20. Tafeleend	58. Kokmeeuw	96. Zwarte kraai
21. Kuifeend	59. Stormmeeuw	97. Ringmus
22. Eider	60. Zilvermeeuw	98. Huismus
23. Zwarte zeeëend	61. Grote mantelmeeuw	99. Vink
24. Middelste zaagbek	62. Kleine mantelmeeuw	100. Keep
25. Blauwe kiekendief	63. Houtduif	101. Sijs
26. Sperwer	64. Holenduif	102. Groenling
27. Havik	65. Turkse tortel	103. Barmsijs
28. Wespendif	66. Grote bonte specht	104. Frater
29. Buizerd	67. Veldleeuwerik	105. Kneu
30. Torenvalk	68. Strandleeuwerik	106. Rietgors
31. Slechtvalk	69. Boerenzwaluw	107. Sneeuwgorst
32. Smelleken	70. Oeverpieper	
33. Fazant	71. Graspieper	
34. Waterral	72. Witte kwikstaart	
35. Waterhoen	73. Winterkoning	
36. Meerkoet	74. Heggemus	
37. Scholekster	75. Roodborst	
38. Kluut	76. Zwarte roodstaart	

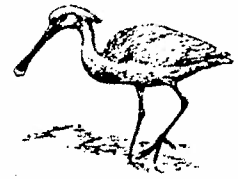

Wetenswaardigheden ...

Broedparen Lepelaars in 1996

In 1996 hebben er in Nederland weer iets meer Lepelaars gebroed dan in 1995 (ongeveer 850 paren in 1996 tegenover 825 paren in 1995). Opmerkelijk hierbij was dat er in 1996 geen Lepelaars hebben gebroed in de Oostvaardersplassen, terwijl dit in 1995 met 330 paren nog de grootste kolonie van Nederland was. De oorzaak hiervan is waarschijnlijk de droogte van 1996 waardoor de Lepelaars niet voldoende geschikt rietland konden vinden en ook niet voldoende voedsel konden vinden.

Toch zie je dan dat de natuur zichzelf regelt. Haast overal elders in de bestaande kolonies zijn de aantallen omhoog gegaan zodat 1996 toch een goed broedseizoen is geworden voor de Lepelaar. Spectaculair was de toename op Schiermonnikoog: in 1995 broedden hier 47 paren en in 1996 maar liefst 121 paren.

Bron: Van Nature (Natuurmonumenten), september 1996

De Aalscholver

Iedereen leest de laatste tijd wel iets over "de enorme aantallen aalscholvers die alle vis wegeten". Ook de politiek bemoeit zich ermee in de persoon van de heer V. Aartsen (Minister van Landbouw). Hij liet in november 1995 weten "onorthodoxe maatregelen" niet uit te sluiten om het aantal Aalscholvers te reduceren. In twee gebieden van Natuurmonumenten, het Naardermeer en De Wieden, broeden de Aalscholvers al sinds mensenheugenis. Natuurmonumenten is van mening dat er in het IJsselmeer sprake is van overbevising door de mens en niet door de Aalscholver. Zij zal dan ook niet meewerken als onverhoopt deze maatregel door de politiek zal worden afgekondigd.

Bron: Van Nature (Natuurmonumenten), september 1996

Vreemde Vogelaars, Dutch Birders?

Er is in Nederland een club van fanatieke vogelaars, Dutch Birding Association (DBA), genaamd die vooral de cick vinden om zoveel mogelijk vogels te "scoren". Dit kan in een jaar zijn, maar ook op een enkele dag, "big day" genoemd en als laatste de soortenlijst per Dutch Birder, een soort "life"-lijst. Deze "life"-lijst wordt met 375 soorten aangevoerd door twee personen. Dit is heel behoorlijk als je bedenkt dat er jaarlijks ongeveer 250 soorten min of meer regelmatig in Nederland aanwezig zijn. De Dutch birders staan in verbinding met elkaar door middel van semafoons. Op die manier houden ze elkaar op de hoogte waar zich zeldzame vogels bevinden en door middel van codes weten ze ook precies waar zich de vogel bevindt. Ook kun je de Dutch Birding Vogellijn bellen. Dit is voor iedereen toegankelijk. Als je deze lijn belt krijg je te horen waar zich op dat moment in Nederland zeldzame vogels bevinden. Men kan deze lijn ook bellen als je zelf een zeldzame vogel hebt gezien. Het telefoonnummer van de DBA-lijn is 06-32032128. Als je geïnteresseerd bent bel dan gerust een keer. Het is heel informatief. Wel is het zo dat de waarnemingen niet altijd serieus genomen moeten worden. Zo verscheen er de melding dat er in Friesland een grote trap was gesignaleerd. Fanatieke Dutch Birders waren er als de kippen bij, maar ontdekten dat de grote trap geen vogel was maar een echte huishoudtrap!

Bron: Grasduinen, januari 1996

John Hermans

In gesprek met ... Tinie van de Elsen

Op een herfstige avond kreeg ik Tinie van de Elsen aan de lijn, een grage prater. We halen onze leden uit verschillende plaatsen, maar het maakt toch altijd nieuwsgierig waarom mensen een "reisje" ondernemen om lid van een club te zijn.

Zoals bij de meesten is ook Tinie er langzaam ingerold. Als begeleider van de Bosbeertjes, een jeugdnatuurclub in Erp en omstreken, was hij erbij toen mensen van Vogelwacht Uden uitgenodigd waren om een rondwandeling te houden. Dat sprak hem zeer aan. Samen met zijn "maat" Ad van Wanrooy heeft hij daarna verscheidene publiekswandelingen in de Maashorst meegelopen. De sfeer, de bezigheden .. ze trokken hem wel. Dus heeft hij zich opgegeven als lid. Maar of ze hem nou niet wilden, of dat er even een briefje verlegd was bij de secretaris.... Het duurde in ieder geval even voordat ze bij de club door hadden dat het Tinie ernst was met zijn lidmaatschap!

De Bosbeertjes heeft hij inmiddels vaarwel gezegd. Er was genoeg animo bij de kinderen, maar te weinig bij volwassenen. Als je met vijf man 60 kinderen moet begeleiden blijft er weinig tijd over om werkelijk iets over de natuur te vertellen of iets moois op te zetten. Je bent dan meer bezig met politie-agent spelen, want er zitten natuurlijk altijd een paar stoere binken tussen die het leuker vinden de boel op stelten te zetten. Het valt niet mee om tegen zo'n stroom in de andere kinderen gemotiveerd te houden. Dus heeft Tinie daar de deur achter zich voorgoed dichtgetrokken. Dat heeft hij ook gedaan met zijn kanaries. Hij heeft ze weggedaan na er jarenlang een mooie hobby aan gehad te hebben. Hij heeft ontdekt dat het toch mooier is om vogels vrij te zien vliegen in de omgeving die ze zelf kiezen. Hij heeft nog wel vogels; drie kippen, die nu van de leg zijn omdat ze geen 16 uur licht per dag krijgen. Tinie gaat er geen lamp bij zetten om de kippen van de wijs te brengen. Er komen wel weer eieren als de tijd rijp is.

Voor zichzelf vindt hij het tijd worden om wat actiever in de club bezig te zijn. Hij heeft al drie jaar de Wadden-excursie en ook de Eifel-dagen meegemaakt. Dat waren wondermooie dagen. De afgelopen excursie naar de Wadden ligt hem nog vers in het geheugen: de gezellige sfeer bij "Els", het lekkere eten, de ronkende slaapzaal..... Je slaapt er weinig, ook al stond dit jaar niemand vroeg op om nog vóór het ontbijt de eerste ronde te maken. De klok was nog niet verzet, dus het was nog pikkedonker om zes uur.

Wat ook mooi is op Schiermonnikoog is, dat als je het gebouw uitwandelt meteen links of rechts de natuur in kunt gaan. Maar evengoed ben je 's avonds na een korte wandeling (tijd afhankelijk van dorst en kou) in het dorp om gezellig een pintje te drinken en wat na te praten. Dit jaar was het erg koud, natte neuzen-weer. Ze hebben dan ook minder gezien dan vorig jaar, hoewel 107 soorten toch wel een respectabel aantal is.

De baardmannetjes heeft hij goed in de kijker gehad, wel drie keer op dezelfde plek. Maar er zijn ook mensen die ze niet gezien hebben. Tinie vindt dat een kwestie van geluk hebben; je moet toevallig precies op de juiste tijd en plaats in de goede richting kijken!! En dan ook nog het geluk hebben dat er mede-clubleden zijn met een telescoop waar jij ook doorheen mag kijken! Zo heeft hij dit jaar voor het eerst Jan van Genten gezien. Veraf weliswaar, maar toch een slechtvalk kwam over, vijf kleine zwanen zaten bij elkaar en op de valreep zagen ze nog de sneeuwgorz. Bovendien hebben allerlei Jannen nog lang zitten delibereren of het nu wel of niet de krombekstrandloper was in zomerkleed. Want die zie je maar zo zelden!! Wat Tinie nog wel leuk lijkt: een storm meemaken! maar dan na vijf uur 's avonds en de volgende morgen moet het weer fris en rustig zijn. Even uitwaaien is

leuk, maar de vogels gaan voor!

Tinie wil graag mee gaan draaien in de inventarisatie-groep. Hij heeft zich al opgegeven, maar het speelt hem alweer parten: nog niks van gehoord.

Ligt het inventariseren binnen de club in winterslaap, of heeft hij niet hard genoeg geroepen dat hij mee wil doen???? Hij zou het liefst inventariseren voor de eigen club. Afgelopen seizoen heeft hij met een klein groepje meegedaan aan de inventarisatie voor Staatsbosbeheer. Opzich heel leuk, maar er is weinig contact met de andere groepen. Tinie houdt van uitwisselen. Maar ... er is hoop. Als hij het nieuwe jaarprogramma inkijkt ziet hij dat er heel wat geïnventariseerd gaat worden!! In ieder geval gaat hij samen met iemand van het I.V.N. de nieuwjaarswandeling organiseren. Om te wennen aan het clubwerk. Natuurlijk zou dit geen goed eindejaarsblad zijn als we niet zouden vragen naar een goede wens voor het nieuwe jaar. Na enig nadenken kiest Tinie de wens dat er wat meer leden actief zullen gaan worden, zodat hij er meer leert kennen dan de veertig die hij nu weleens ooit gezien heeft. Als iedereen mee gaat helpen met het onderhoud aan de oeverzwaluwenwand bijvoorbeeld moet het geklaard kunnen worden, het is lichter werken (vele handen ...) én je ziet nog eens andere gezichten! Voor Tinie heel plezierig om z'n belangstelling te delen, want thuis zeggen ze: "Onze pap, met z'n vogels"

Margreet Hoefnagels

Bijzondere Waarnemingen

In de Maashorst kan men rond deze tijd toch bijzondere vogels tegenkomen, dit blijkt wel aan de meldingen die binnen zijn gekomen. Diverse soorten ganzen kwamen hierover getrokken. Enkele soorten die bijna jaarlijks worden waargenomen zijn ook dit jaar weer gesignaleerd, zoals de putter, bonte kraai, barsijs en het vrouwtje blauwe kiekendief. De staartmees die Jan Verhoeven heeft gemeld is een noordelijke ondersoort, die in Nederland een zeldzame wintergast is. Deze is te herkennen aan zijn geheel witte kop.

De kerkuil die John Hermans gezien heeft is een jong exemplaar die in het voorjaar in Boekel geringd was. Tijdens het schoonmaken van de nestkasten bleef deze in de kast zitten, waardoor de ring afleesbaar was.

Hieronder volgt het overzicht van alle bijzondere meldingen van september tot december 1996. Heeft u nog aanvullingen of nieuwe meldingen geef deze dan aan mij door;

Groeten,

Peter van de Braak, telefoon 0413-253586

BIJZONDERE WAARNEMINGEN VOGELWACHT UDEN E.O.				
DATUM:	AANTAL:	VOGELSOORT:	LOCATIE:	WAARNEMER:
29-09-1996	20	Wulp	Odiliapeel	John Hermans
15-10-1996	1	Groene Specht	Eikenwal,Uden	Peter Noy
25-10-1996	1	Zwarte Roodstaart	Industrielaan Uden	John Hermans
27-10-1996	1	Watersnip	gebied 1, Maashorst	John Hermans
27-10-1996	2	Putter	gebied 2, Maashorst	John Hermans
31-10-1996	60	Grauwe Gans	Uden-Zuid	Peter v.d. Braak
16-11-1996	1	Staatmees (noordelijke)	Heideweg, Uden	Jan Verhoeven
16-11-1996	11	Barsijs	gebied 2, Maashorst	Jan Verhoeven
16-11-1996	80	Kolgans	Grensweg, Uden	Jan Verhoeven
16-11-1996	5	Grauwe Gans	Grensweg, Uden	Jan Verhoeven
16-11-1996	1	Rietgans	Grensweg, Uden	Jan Verhoeven
16-11-1996	1	Boemieeuwerik	Heideweg, Uden	Jan Verhoeven
16-11-1996	60	Ringmus	gebied 2, Maashorst	Jan Verhoeven
17-11-1996	1	Blauwe Kiekendief (vr.)	gebied 2, Maashorst	John Hermans
30-11-1996	1	Bonte Kraai	Brobbelbies, Uden	John Hermans
30-11-1996	1	Kerkuil	Odiliapeel	John Hermans

Vervolg op de Velduil

In het vorige Bruujsel had ik beloofd om terug te zullen komen op de gewonde velduil die in Uden-Zuid gevonden was. Ik heb dit nagevraagd bij Jan Staal en jammer genoeg kreeg ik het antwoord wat ik min of meer al verwachtte: de velduil kon niet meer herstellen van zijn verwondingen. Zijn vliegspieren waren nagenoeg geheel weg zodat de vogel nooit meer zou kunnen vliegen. Jammer dus. Hopenlijk zien we de velduil de volgende keer in deze buurt iets minder mooi maar wel als gezonde vogel. Deze velduil heeft in ieder geval aangetoond dat je deze soort dus af en toe ook bij ons kunt tegenkomen.

John Hermans

Sperwer-melding

Via Peter van Lamoen van het IVN-Uden kwam een melding over een dode vogel binnen. Deze was in Heesch gevonden op 27 oktober 1996. Ik de vinder gebeld en uit de omschrijving die gegeven werd vermoedde ik dat het om een sperwer ging.

De vinder vertelde er echter nog bij dat aan de kop een groot gat te zien was, waarschijnlijk door hagelkorrels. Hierdoor nieuwsgierig geworden toog ik naar Heesch. Het bleek inderdaad om een sperwer te gaan en wel een jong exemplaar. Deze hebben een vage witte plek op het achterhoofd. Het beest was tegen het raam gevlogen en had zijn nek gebroken. Vooral jonge exemplaren worden jaarlijks zo het slachtoffer.

Het gedachte "hagelkorrelgat" bleken zijn oren te zijn! Zowel stootvogels als uilen hebben grote ooropeningen die zichtbaar worden als de veren iets verwijderd worden. Je moet het maar weten! Samen met mijn dochters hebben we deze vogel plechtig begraven! We zien ze toch liever levend!

Jan Willem Hermans

Jaarverslag Taakgroep Uilen 1996

We zijn met de uilenwerkgroep in 1996 gestart met het houden van een tentoonstelling over met name de kerkuil. Hier hebben jullie al het een en ander over gelezen. We hebben hier leuke reacties op gehad en inmiddels is de tentoonstelling al weer tweemaal uitgeleend aan andere werkgroepen zodat we mogen konstateren dat de kerkuil in Nederland veel in de belangstelling staat. Zelfs zie je de kerkuil op TV vliegen bij een intro van de NOS. Voor de kerkuil zelf is 1996 een goed jaar geweest. We hebben dit jaar weer een broedsel meer mogen noteren dan in 1995. Ook het aantal jongen nam toe van 19 in 1995 tot 21 in

1996. Als je kijkt naar de resultaten van de afgelopen jaren zie je dat het aantal broedparen de laatste jaren aardig stabiel is gebleven. Te hopen valt dat de kasten die we mogen hangen naar aanleiding van de tentoonstelling ervoor zorgen dat we de komende jaren een groei zien. Zeker weten doe je dit niet. De kerkuil is sterk afhankelijk van het al of niet ontbreken van een strenge winter en van het voedselaanbod. Wel hoor ik en heb ik het idee dat er voldoende muizen aanwezig zijn. Te hopen dus voor de kerkuil dat de winter van 1996/1997 een zachte is.

AANTAL BROEDPAREN UDEN/BOEKEL		
JAAR:	AANTAL BROEDSELS:	AANTAL JONGEN:
1990	11	41
1991	5	18
1992	6	17
1993	6	20
1994	8	17
1995	7	19
1996	8	21

We hebben in 1996 de naam van de werkgroep veranderd in Taakgroep Uilen. Dit omdat we ook aandacht willen schenken aan de andere uilen waarbij met name de steenuil van belang is. Dit uiltje zie je de laatste tijd steeds minder algemeen worden. Je kunt deze uil namelijk goed helpen met het plaatsen van kasten of zogenaamde steenuilenpijpen waardoor je een goede vervanging hebt voor het verdwijnen van de natuurlijke nestplaatsen (oude schuren, onder losliggende dakpannen, enz.).

Jammer genoeg hebben we in 1996 maar heel weinig van deze pijpen kunnen hangen. Zijn er onder de Vogelwacht leden die weten waar we zo een pijp mogen hangen, laat het mij dan even weten. Leuk is het in ieder geval te melden dat we in de tuin van het Museum voor Religieuze Kunst een pijp mogen hangen.

Namens de Taakgroep Uilen,
John Hermans

Inventarisatie Maashorst 1996

Beste Vogelaars!

"Buiten huult de wind om het huis, de kolenkachel staat paraat" enz. is een bekend liedje, voor ons de periode om alle buitengegevens te verwerken. Jullie hebben heel veel gegevens verzameld over de vogelstand in de Maashorst. Al deze gegevens worden verwerkt door SOVON.

De bedoeling is dat zij voor de feestdagen een concept klaar hebben en dat het definitieve eindrapport medio februari 1997 klaar is. Het Staatsbosbeheer heeft 50 exemplaren besteld en stelt voor elke deelnemer een exemplaar beschikbaar.

De uitreiking wil ik tijdens een gezellig samenzijn doen op 16 februari 1997 om 10.00 uur. Reserveer deze datum alvast !!!!!!!!

De plaats is nog niet bekend, hoewel ik wel aan twee mogelijkheden zit te denken,

1. Samenkomst werkschuur Sint Anthonis met rondwandeling door het natuurgebied de Ullingse bergen (omvormingsbeheer dennenbossen- zandverstuiving-heidevelden met begrazing-natuurbos-elzenbroekbos met natte graslanden).
2. Samenkomst Langenboom met rondwandeling door beheersgebied Langenboom (natte en droge graslanden-oude loofhoutwallen-dennenbossen-beken zoals de Halsche beek en de Hoge Raam).

Twee afwisselende gebieden met verschillende karakters.

Als er mensen zijn met een uitgesproken voorkeur voor een bepaald gebied, kunnen zij dat aan mij laten weten tot eind december, daarna krijgen alle deelnemers een uitnodiging.

Afsluitend wil ik iedereen alvast Prettige Feestdagen en een gezond 1997 toewensen namens het Staatsbosbeheer.

Frank van Kalleeven
Bosweg 42
5845 EB Sint Anthonis

Tel.: 0485 - 382763

Verslag Inventarisatie Maashorst ... door Liesbeth

Dit voorjaar hebben we met een groepje van vijf man geïnventariseerd. Het maakte deel uit van een grote inventarisatie, georganiseerd door Staatsbosbeheer waaraan meerdere groepen deelnamen. Mede in verband met de aanleg van de A50 wilden ze weten wat er zoal broedt in deze streken.

We mochten dan ook alléén de echte broedgevallen noteren en intekenen op kaartjes. En dan mochten we nog niet eens alle broedgevallen noteren, bijvoorbeeld wel pimpelmezen maar geen koolmezen. Het is blijkbaar zo dat als je weet hoeveel broedgevallen van pimpelmezen er in een gebied zitten, je ook weet hoeveel koolmezen er broeden. Zo moesten we de fitis niet noteren en de tjif-tjaf wel.

Onze groep bestond uit Bart Gevers, Jan-Willem Hermans, Wil Verbossen, Ramon en Liesbeth Verkaar. De moeder van Stefanie Gevers heeft ook een keer meegelopen. Het hele project bestond uit tien keer wandelen waarvan een keer voorwandelen (zoeken naar een route zodat we het hele gebied doorkruisten.) Tweemaal 's nachts wandelen vanwege de uilen en zeven keer 's morgens een half uur voor zonsopgang. Dat werd naar gelang het seizoen vorderde natuurlijk steeds vroeger en uiteindelijk startten we eind juni/begin juli al om kwart voor vijf in de ochtend!

Ons gebiedje werd doorkruist door de Slabroekseweg. Links het voetbalveld van O.K.B. en de daarachtergelegen weilanden, akkers en bossen. Rechts de rand van de heide tot de Doelenweg. Om het te doorkruisen waren we meestal zo'n 1,5 tot 2 uur bezig. Het opstaan was meestal niet gemakkelijk maar gaf verder weinig problemen. Het scheelt natuurlijk wel als je er allebei uit moet. En als je dan eenmaal liep was het heerlijk.

We hebben van allerlei weertypen meegemaakt, kou, warmte en regen. Soms moesten we dwars door de bossen en leek het meer op een overlevingstocht, zeker toen alles in blad kwam. Als het helder was kon je de zonsopgang zien, prachtig. En dan natuurlijk het concert van de vogels. Dat was tocht wel het mooiste van allemaal. We hebben weer flink kunnen oefenen in vogelgeluiden en hebben veel geleerd van Jan-Willem, Bart en Wil. Wat ik ook grappig vond, was dat je na een paar keer wist van: hier moet een gekraagde roodstaart zitten en kon je op het geluidje wachten. Je wist dat natuurlijk nog van de vorige keer. Erg veel spectaculairs hebben we helaas niet gezien of gehoord. Wel hebben we de zwarte specht een keer heel goed kunnen bekijken. Hij zat tegen een boom "geplakt" en maakte zijn kenmerkende geluid. Ook de groene specht hoorden we regelmatig lachen, en de grote bonte specht met zijn korte en krachtige "tjiek" geluid. 's Nachts hebben we geen uilen kunnen ontdekken. Dat staat nog steeds op m'n verlanglijstje om die eens te horen of te zien. Zelfs op een plaats waar Jan-Willem ze een week van tevoren nog gehoord had was het doodstil. Jammer.

Al met al was het heerlijk wandelen en hebben we veel geleerd. Half december verwachten we de resultaten van het hele project. Ik ben benieuwd. Wat mij betreft wil ik nog wel eens meedoen aan zo'n project. Een aanrader!

Liesbeth Verkaar

Verslag Inventarisatie Maashorst ... door Tinie

Inventariseren voor het SOVON en Staatsbosbeheer is een mooie gelegenheid om vogelkennis op te doen en leek me dan ook leuk. Na de lezing en uitleg van verschillende kenners kregen we de vergunning en de plattegrond van het gebied. Dit gebied bestond uit een stuk van de Kabouteroute, wat bossen en wat weidegebied. Een mooi gevarieerd gebied. Ik werd ingedeeld bij Peter Wienbelt, Ad van Wanrooij en Annette van de Heuvel.

Op een avond zouden wij het gebied verkennen en naar uilen luisteren. Het was een rustige avond wat geluiden betreft op wat gefladder van houtduiven na. Peter liet ook een paar 'oergeluiden' horen in de hoop antwoord te krijgen maar dat bleef uit. Ook al waren we een paar keer verkeerd gelopen en ook al was ik in het donker tegen de slagboom gelopen, het was toch een geslaagde avondwandeling.

De eerste dag 's morgens voor dag en dauw op en naar het gebied om daar te kijken en te luisteren. Af en toe de plattegrond wat ronddraaien en oriënteren. Dan weer wat intekenen als je iets ziet en hoort.

Op nog zo'n morgen zagen we een spreeuw wegvliegen uit een van de twee gaten van een holle boom. Dit bracht Ad op het idee om een keer met een stok op deze boom te slaan. Toen hij dit dan ook deed en er nog een spreeuw uitvloog riep hij: "Twee broedgevallen!" Peter, die bij dit alles nogal wat bedenkelijk keek, kreeg als opluchtend antwoord van Ad: "Het kan geen kwaad, die is zo weer terug."

Voor Annette begon het na een paar keer al moeilijk te worden in verband met de vroege uurtjes. En omdat zij liever met haar man in bed bleef liggen haakte zij dan ook al na een paar keer af. Hierdoor bleven we nog maar met z'n drieën over.

Daags voor Pinksteren kreeg ik een aanrijding waarbij mijn kniebanden werden opgerekt en ik moeilijk kon lopen. Maar ik, als echte 'vogelman', ging de volgende dag toch mee om te inventariseren. Al ging het dan wat moeilijk en hinkend, toch had ik mijn ronde afge maakt. Peter wilde in eerste instantie dat ik in de auto bleef zitten omdat hij bang was dat het zo wel eens twaalf uur kon worden. Hij wil namelijk altijd nog terug naar bed om daar dan nog wat na "te vogelen"!

Afijn, alles bij elkaar toch zeven à acht keer geïnventariseerd met veel plezier. Weinig bijzondere soorten maar toch nog de kleine bonte specht, groen specht en kwartel gezien en gehoord. Ik hoop dat ze iets aan de gegevens hebben om een duidelijk beeld van het vogelbestand in dit gebied te krijgen. Nogmaals ik vond dit leuk en leerzaam om te doen en misschien tot weeris!

Tinie van de Elsen

Verslag Oeverzwaluwen 1996

In 1996 hebben Henk van de Acker en Jan Verhoeven ook weer de oeverzwaluwen op het Recreatiepark Hemelrijk geïnventariseerd. We hebben heel het Hemelrijk afgezocht naar oeverzwaluwen en hebben een tweetal broedplaatsen gevonden, namelijk een klein steil wandje achteraan op het Hemelrijk en de kunstmatige oeverzwaluwwand.

In het grote zwarte gronddepot zaten dit jaar geen oeverzwaluwen, omdat het depot schuin was gemaakt. De zwaluwen nestelen het liefst in steile kanten, een paar meter boven het maaiveld, dit in verband met steiging van het water als dat in de directe nabijheid van de wand is.

Op 9 april jl. gingen we een controle houden of ze al terug waren, en we konden 11 exemplaren tellen. Vrijwel direct bij aankomst wordt een nestelplaats uitgezocht. De eerste hebben de beste plaats. Op 21 juni hebben we de eerste inventarisatie uitgevoerd en kwamen tot 28 paren in de wand en 11 paren in het natuurlijke wandje.

De tweede controle was op 18 augustus met 17 paren in de wand en 16 paren in het natuurlijke wandje. De telmethode hebben we uitgevoerd met een zaklamp. Door met een zaklamp in de gaten te schijnen kan met de telling goed uitvoeren. Hoeveel broedparen er in heel Nederland gebroed hebben is nog niet bij ons bekend.

Als we met z'n allen de wand goed bijhouden dan komen er van zelf weer meer zwaluwen in de wand, omdat de natuurlijke broedplaatsen op het Hemelrijk binnen nu en een paar jaar verdwenen zijn waardoor ze alléén nog maar in de kunstmatige wand terecht kunnen. Hopelijk kunnen we in 1997 weer meer overzwaluwen verwelkomen.

Henk van den Acker en Jan Verhoeven.

Naschrift Redactie:

Jan-Willem Hermans is momenteel bezig om voor het komend voorjaar een onderhoudsschema op te stellen waarin een aantal werkzaamheden aan de oeverzwaluwwand staan vermeld (broedgaten schoonmaken en opnieuw vullen, gebied rondom de wand zuiveren, wand opnieuw schilderen, vogelkijkhut opknappen etc.). Een aantal geplande werkdagen voor begin volgend jaar zullen op de maandagenda worden vermeld. Uiteraard is iedereen hierbij van harte uitgenodigd!

Op de afgelopen ledenvergadering is besloten om met ingang van volgend jaar ook in het najaar onderhoudswerkzaamheden aan de wand uit te voeren. Er hebben hier zich reeds enkele enthousiastelingen voor opgegeven!

Aanmelden bij Jan-Willem Hermans, tel.: 0413 - 269804

Aan alle vogelvrienden!

Zoals jullie waarschijnlijk allemaal weten, is Recreatiepark Hemelrijk al jaren het thuisfront van vele oeverzwaluwen. Jaren geleden zijn door zandwinning steile wanden ontstaan. Overzwaluwen vonden hierin een prima broedplaats. Helaas zorgde een afname van steile zandwanden voor een afname van het aantal zwaluwen. Toen er in 1986 door de Vogelwacht Uden een kunstmatige oeverzwaluwwand en een observatiehut werden gebouwd bleek echter dat natuur en recreatie prima samen kunnen gaan. Dit samenspel tussen natuur en recreatie werd in 1985 op papier vastgelegd door de "vader" van Billy Bird: Wim Janssen ontwikkelde het allereerste symbool van Recreatiepark Hemelrijk. Met de verdere uitbreidingen en ontwikkelingen aan het park veranderde ook dit vogeltje: Billy kreeg een tuinbroek en schoenen aan en een petje op zijn kop.

Terwijl kinderen zich in de speeltuinen heerlijk uitleven, vliegen de oeverzwaluwen in het stiltegebied, aan de andere kant van de recreatieplas, vrolijk rond. Vanuit de observatiehut heeft u een goed uitzicht op deze vliegende bewoners van Hemelrijk.

Recreatiepark Hemelrijk biedt u de gelegenheid om voor een zeer natuurvriendelijk prijsje een heel jaar lang deze oeverzwaluwen van dicht bij te komen bekijken. Op vertoon van uw vogelwachtkaat betaalt u slechts f 10,= voor een JAARABONNEMENT in plaats van f 8,= per bezoek!

Extraatje:

Met dit abonnement kunt u niet alleen de observatiepost bezoeken maar ook:

- De verkeerspeeltuin, hier maken alle toestellen een geluid dat met verkeer te maken heeft.
- De overdekte kinderkermiss, met o.a. twee ballenbakken, een carroussel en een groot luchtkussen.
- Binnenspeeltuin Zeeroversland, hier vindt u o.a. een negen meter hoge zespersoons glijbaan, een kleuterkade, een piraten-luchtkussen en touwbruggen.
- Het poppentheater
- en tijdens het mooie zomerweer: het strand en de recreatieplas.

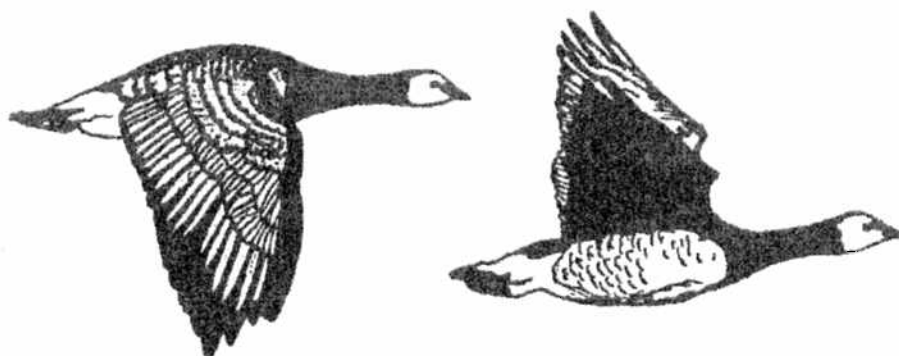
Ik hoop u hiermee een aantrekkelijk aanbod te hebben gedaan en u binnenkort te mogen begroeten op ons park.

Met vriendelijke groet,

Ton Derks
Directeur Recreatiepark Hemelrijk

Excursie Oostvaardersplassen

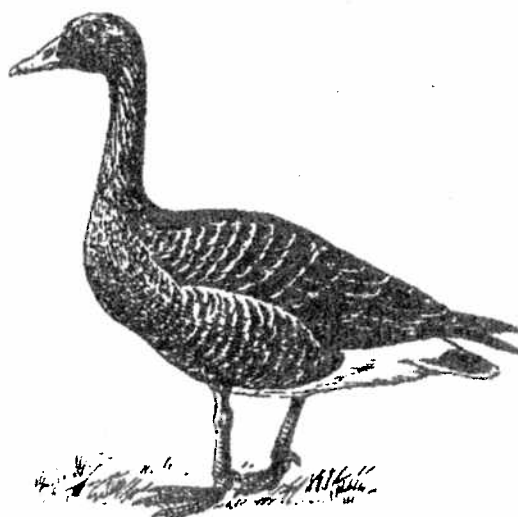
Zondag 24 november jl. stond de excursie naar de Oostvaardersplassen gepland. Om acht uur stonden 13 man bij de Groenhoeve gereed om deze tocht tot een mooie vogeldag te maken. Dit ondanks de slechte weersvoorzichten; er was nogal wat regen voorspeld. Rond kwart over acht vertrokken we noordwaarts. Onderweg werd er al driftig naar vogels gekeken en de laatste roddels uitgewisseld. Wij kwamen omstreeks tien uur op de plaats van bestemming. Op het IJsselmeer zwommen tientallen Kuifeenden, Krakeenden, Brilduikers en Tafeleenden. Voordat we naar de Lepelaarsplassen liepen, stapten we even uit op een parkeerplaats aan het IJsselmeer om de eenden te observeren. Maar onze aandacht werd meteen door iets anders getrokken. Een groepje Fraters vloog af en aan om iets eetbaars te zoeken op de grond. Voor enkelen van ons was dat de eerste keer dat we die vogels zagen (inclusief mijzelf). Maar dat was nog niet alles. Terwijl de rest aan het discussiëren was of die grote witte eend nou een Middelste of een Grote Zaagbek was, had John Hermans iets veel bijzonders in de kijker. Op nog geen tien meter van ons vandaan zat een Sneeuwgors rustig in de modder te fourageren. Het was ongelooflijk hoe dichtbij we konden komen. Het vogeltje vloog nog niet weg al hadden we het graag. Hij ging zelfs onder de auto's zitten en liep tussen de opgestelde telescopen door. Er konden prachtige foto's gemaakt worden. John riep: "en daar ga je dan voor naar Siberië". Het begin was veelbelovend en eigenlijk kon de tocht al niet meer kapot. Bij de Lepelaarsplassen was het ontzettend rustig. We moesten het stellen met een enkele Merel, Boomkruiper en Matkop. Daar waren we niet voor gekomen. Een enkeling van ons liet aan wat lokale trimmers zien dat ook de leden van de Vogelwacht Uden e.o. nog over een prima conditie beschikken. Vervolgens reden we verder naar een andere parkeerplaats. Daar zagen we heel vluchtig een Dwergmeeuw voorbij vliegen. Ons volgende doel was het vinden van de Zeearend die ergens in de buurt moest zitten, maar dat feest ging helaas niet door. In Almere werd de stationsrestaurant leeggegeten en met een volle maag gingen we weer verder. Bij alle observatiehutten was het akelig stil. Wel zagen John en ik een Sperwer vliegen, maar aan watervogels zat er niets. Gelukkig troffen we nog wel een troep Grauwe Ganzen aan, die bijna onzichtbaar versholten zaten in het riet. Daarentegen waren de Kol- en Brandganzen in een wei stukken beter te zien. Als afsluiting van de tocht zagen we nog een Havik die op een paal zat, maar voordat we de telescopen op konden stellen was hij al verdwenen. Al de uren dat we in de Oostvaardersplassen waren, waren de weergoden ons zeer gunstig gestemd. Af en toe was het nevelig, maar al met al was het prima vogelweer. Laten we hopen dat er in het vervolg nog meer leden van de Vogelwacht mee op excursie gaan, want dit soort dagen zijn gewoon geweldig!

Don-Alexander van Bergen

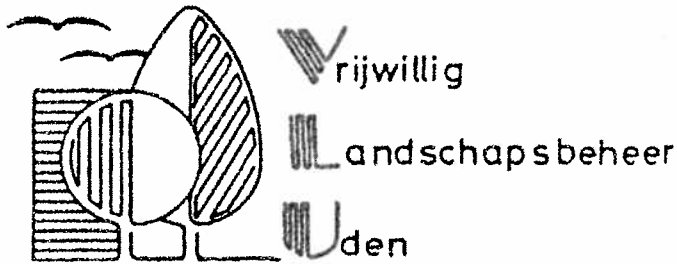

De volgende vogels hebben we waargenomen:

1 Fuut	26 Kleine Mantelmeeuw
2 Aalscholver	27 Houtduif
3 Blauwe Reiger	28 Grote Bonte Specht
4 Knobbelzwaan	29 Graspieper
5 Grauwe Gans	30 Heggemus
6 Kolgans	31 Roodborst
7 Brandgans	32 Merel
8 Wilde Eend	33 Kramsvogel
9 Krakeend	34 Koperwiek
10 Slobeend	35 Grote Lijster
11 Kuifeend	36 Staartmees
12 Tafeleend	37 Koolmees
13 Brilduiker	38 Pimpelmees
14 Grote Zaagbek	39 Matkop
15 Nonnetje	40 Boomkruiper
16 Sperwer	41 Winterkoning
17 Havik	42 Sneeuwgorst
18 Buizerd	43 Vink
19 Torenvalk	44 Putter
20 Waterhoen	45 Groenling
21 Meerkoet	46 Frater
22 Kievit	47 Huismus
23 Kokmeeuw	48 Spreeuw
24 Dwergmeeuw	49 Vlaamse Gaai
25 Zilvermeeuw	50 Ekster
	51 Zwarte/Bonte Kraai
	52 Kauw

Vrijwilligerswerk, je beste vrije tijd in de natuur!

Oproep aan alle leden!

Het VLU is als jullie dit artikel lezen alweer zo'n beetje in het midden van hun 8e seizoen bezig, met wederom voor een ieder een afwisselend programma. In het vorige Bruujsel hebben jullie het jaarprogramma van het VLU kunnen waarnemen. Omdat vaak tijdens het maken van het jaarverslag de werkafspraken nog volop gemaakt worden en er vaak nog geschoven moet worden, hebben wij hieronder de werkdagen voor de eerstkomende drie maanden iets uitgebreider beschreven. Het VLU doet hiermee een dringende oproep aan alle leden zich eens uit te leven tijdens zo'n werkdag.

Snoelen Leilinden Houtzagerij van Kessel

14-12-1996 (9.00-12.00 uur)

Als jullie deze beschrijving lezen is waarschijnlijk de werkdag al voorbij. Maar deze werkdag is voor de echte hoogvliegers onder ons. De leilinden van Houtzagerij van Kessel zijn bijna 9 meter hoog. Deze worden om de drie a vier jaar teruggesnoeid. Ze zullen dit jaar voor de derde keer door het VLU, grotendeels met een hoge rolsteiger gekortwiekt worden.

Wilgen knotten op de Wijstgronden

28-12-1996 (9.00-12.00 uur)

Wat lager bij de grond maar toch met van die leuke laddertjes zullen samen met de boswachters van Staatsbosbeheer de 20 wilgjes (vanaf de Schotenweg best bereikbaar) worden geknot. Op verzoek van vele (ex)vrijwilligers hebben wij deze werkdag tussen de luie dagen van de Kerst en "de-beste-voornemens-dag" Nieuwjaar tussengepland. Deze werkdag zal waardig worden afgesloten gelijk als het jaar!

Elzensingel terugsnoelen op de Wijstgronden

18-01-1997 (9.00-12.00 uur)

De vogelaars die echt hoogtevrees hebben kan deze werkdag niks gebeuren. De oude elzensingel in het hartje van de Wijstgronden (best bereikbaar vanaf zandpad tegenover Steeuwichtweg 20) zal op ca. een meter boven de grond worden teruggesnoeid. Tevens zullen er op de open plekken weer elzen en besdragende struiken worden tussengeplant. Het Staatsbosbeheer brengt wederom de soep met worst mee. Let op zij hebben ook vaak een hond bij!

Eikenhakhoutwal terugsnoeien aan de Hooistraat

15-02-1997 (9.00-12.00 uur)

Of het nog niet genoeg is pakken we deze dag een brede ruilverkavelingssingel bij de "zaag" langs het fietspad van de Hooistraat in Uden. Ofschoon het werk op deze dag lijkt op de vorige, is de omgeving duidelijk verschillend met die van de wijstgronden. Deze verschillen zie je natuurlijk het beste, als je alle dagen meegaat.

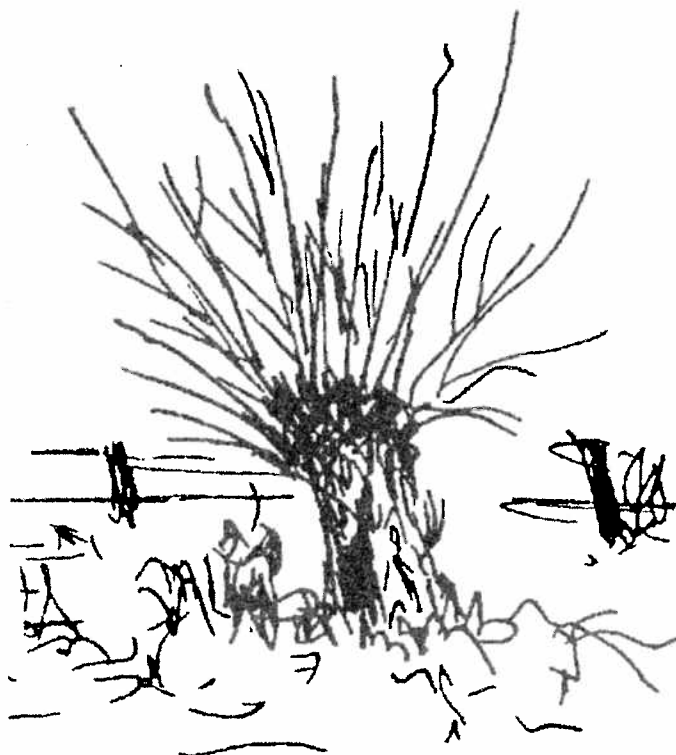
Opwarmertjes:

- Iedere vogelaar(ster) is welkom!
- Gezelligheid is nog steeds een huisregell!
- Altijd is er warme koffie aanwezig! (Ergens tussen 9.00 en 12.00uur)
- Van veel zagen krijg je geen koude handen!
- Het is toegestaan om onder het werk over (dorps)politiek te roddelen
- Er is elke werkdag licht, zwaar en heel zwaar werk genoeg!
- We gaan nog meer soep inkopen!
- We hebben nog steeds een Brabantse Top-5-plaats met ons V.L.U.-werk!
- Dit kunnen we houden met meer van jullie aanwezigheid!
- We doen altijd weer nieuwe stof op voor het Bruujssell
- Vrijwilligerswerk, is je beste tijd in de natuur!

Wellicht tot ziens op een of meerdere werkdagen!!

Voor meer informatie, bel Willem Peters op telefoonnummer: 0413-252529.

Namens het Vrijwillig Landschapsbeheer Uden,
Willem Peters

Verslag Vogeltrekteldag 20 oktober 1996

Ook dit jaar stond uiteraard de vogeltrekteldag op het programma. Deze dag vindt meestal net na de herfstexcursie plaats, waardoor het voor mij in ieder geval telkens een soort definitieve afsluiting is van deze excursie. Even nakletsen over de gebeurtenissen en de vogels die we gezien hebben.

Het is ook telkens frappant om te zien dat vogels die op de Wadden massaal doortrekken ook tijdens de teldag goed vertegenwoordigd zijn. Voor dit jaar moesten dat zijn o.a. de koperwiek, staartmezen, gaaien en kepen. Het mooie weer op de wadden ten spijt voorspelden de Johannes Verschuren niet veel goeds voor zondag de 20ste oktober. Ze kregen helaas nog gelijk. 's Morgens om acht uur was het nog net droog, maar geen half uur later begon het te miezelen. Er zat wel iets trek in de lucht, doch de aantallen bij mooi weer werden bij lange na niet gehaald. Om tien uur zag het weer er zo slecht uit dat we besloten om er toch mee te stoppen. Om half elf hebben we nog een troostborrel gedronken en zijn nat naar huis gegaan, jammer. Ondanks dat zijn de aantallen genoteerd en willen we jullie deze niet onthouden:

Soort:	Aantal:	Notering:
Aalscholver	1	
Sperwer	1	
Buizerd	2	
Kievit	2	
Kokmeeuw	19	8
Holenduif	2	
Houtduif	259	3
Veldleeuwerik	165	4
Graspieper	88	5
Witte kwikstaart	15	9/10
Merel	1	
Koperwiek	21	7
Grote lijster	1	
Kauw	10	
Roek	1	
Spreeuw	785	1
Ringmus	5	
Vink	659	2
Keep	15	9/10
Sijs	3	
Kneu	2	
Geelgors	28	6
Rietgors	8	
Groene specht	1	
Zwarte specht	1	
Zwarte kraai	2	

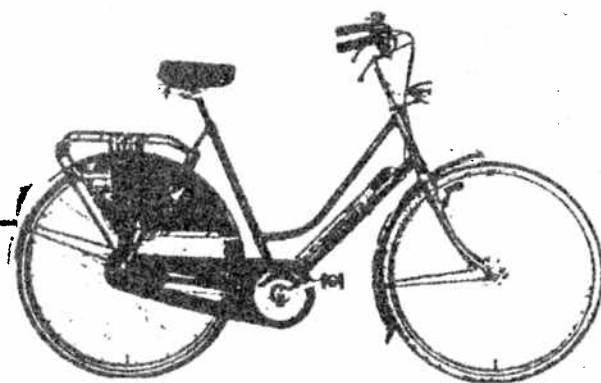
Volgend jaar moeten we toch weer twee dagen prikken, zodat bij regenweer dit schitterende evenement verschoven kan worden.

Jan Willem Hermans.

HERENKAPSALON
Léon de Bie

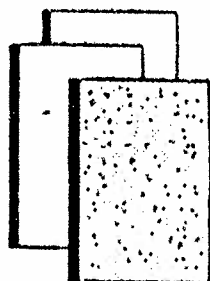
Lieve Vrouwenplein 9
5401 AS Uden
Tel. 04132 62728

Tweewielerbedrijf
Wim de Wilt
Kerkstraat 4 5401 BE UDEN
Tel.: 04132-62620

**snijders
metaal**

SPECIAALZAAK METALEN-
IJZERWAREN-GEREEDSCHAPPEN

boekhandel
bert van der heijden

Sacramentsweg 8, 5401 GR Uden
Tel. 04132 - 60907

AVANG®

NEDERLANDSE TOPKWALITEIT
IN ECHT LEDER

Perfekte Avang KLASSIEKER
voor de allerbreedste
voeten. Ook geschikt
voor losse steun.

E X C L U S I E V E D E A L E R

ZEGERS SCHOENEN

ORANJESTRAAT 3 — UDEN

MOLENWIEKEN 40 — VEGHEL

TAXIBEDRIJF
ZIEKENVERVOER

H. J. VAN ZUTVEN

Kastanjeweg 33, 5401 GW Uden
Telefoon 04132-50400
bgg 62537

voor uden en omstreken:

de bruin Verzekeringen

WILHELMINASTRAAT 10a / 5401 CH UDEN TEL. 04132-62348

*alle verzekeringen
financieringen
Interpolis e.a.*

VOOR SPORTIEVE KLEDING

W&L BRESSERS

marktstraat 12 uden **mannenmode**

Wat doet Vogelwacht Uden?

- * **Vogelwacht Uden e.o. is een actieve, zelfstandige vereniging die zich inzet voor alle in de vrije natuur levende vogels. Zij doet dit door middel van gezamenlijke activiteiten, zoals:**
 - Publiekswandelingen in het Udense Maashorstgebied.
 - Excursies naar prachtige natuurgebieden in Nederland.
 - Film- en dia-avonden in het eigen clubhuis, De Groenhoeve.
 - Vogelcursussen voor jong en oud.
 - Lezingen voor scholen en verenigingen etc.
 - Voorlichting op tentoonstellingen.
 - Publicaties in diverse media en tijdschriften.
- * **Naast de hierboven genoemde educatieve middelen verleent Vogelwacht Uden ook daadwerkelijk hulp aan de vogels door:**
 - Plaatsen en onderhouden van nestkasten.
 - Wintervoeding (in geval van strenge en langdurige vorst).
 - Herstel en beheer van natuurgebieden in de directe omgeving.
 - Beheer en onderhoud van de oeverwaluilenwand op Hemelrijk.
 - Plaatsen van nestbeschermers voor weidevogels.
- * **Verder werkt Vogelwacht Uden e.o. samen met provinciale en landelijke organisaties op het gebied van:**
 - Inventarisaties, zoals het B.M.P. (Broedvogel Monitoring Project), wintervogeltellingen en het trekvogelproject.
 - Het ringen en registreren van o.a. stootvogels, kerkuilen en zangvogels.
 - Controle op de naleving van de Vogelwet.
- * **Andere activiteiten zijn:**
 - Het onderhouden van het gezamenlijk onderkomen t.b.v. de stichting Kinderboerderij, het I.V.N. - afdeling Uden en Vogelwacht Uden e.o.
 - Het plaatsen van schuil- en observatiehutten.
 - Het deelnemen aan het V.L.U. (Vrijwillig Landschapsbeheer Uden). Een en ander in samenwerking met het I.V.N.
 - Het uitgeven van een eigen clubblad, "Het Bruujssel".
- * **Lidmaatschap en inschrijving:**
 - De jaarcontributie bedraagt f 25,= per persoon.
 - Gezinsleden betalen f 10,=
 - Het eenmalig inschrijfgeld bedraagt f 5,=
 - Per gezin ontvangt men ieder kwartaal "Het Bruujssel".
- * **Voor inlichtingen en lidmaatschap:**
 - Secretariaat: Jan-Willem Hermans, Broekmorgen 28 - 5401 PK UDEN,
Telefoon: 0413-269804

